

A STARTUPOK ÉS A KORONAVÍRUS UTÁNI „SZÉP ÚJ VILÁG”

Nagy lehetőség vagy kényszerű alkalmazkodás?

FORRÁS: [HTTPS://TECH.ECONOMICTIMES.INDIATIMES.COM](https://tech.economictimes.indiatimes.com)

Nagy rejtély, hogy a startupok hogyan éltek meg (és túl) a COVID-19-et. Egyeseknek ez a kényszerű alkalmazkodás új korát hozza el, míg másoknak a projektjük bukását jelentheti. Lesznek viszont, akiknek nagy lehetőséget hozhat a pandémia utáni új világ.

Nehéz kérdés, nehéz megjósolni, hogy mi lesz a startupokkal a koronavírus után. Azért is, mert ez az első gazdasági válság a legtöbbjük életciklusában, 2008-ban, a legutóbbi válság idején jellemzően még ötletcsíráként sem léteztek, nem tudni hogyan reagálnak a gazdasági összeomlásra, túlélnek-e egyáltalán. Nem véletlen, hogy a magánbefektetők után most az állami tőkeprogramok látnak nagy lehetőséget a startup vállalkozások felkarolásában, de csak azokat támogatják, amelyek termékét fejleszteni és validálni lehet (kompatibilisek a koronavírus után sejtett új világgal).

A beígért startup-elsődsegély egyedül kevés lesz, nem fogja feltámasztani az ágazatot, hiszen az ingoványos gazdasági alapokon álló „jövő reménységei” lesznek legkönnyebben az új világ első áldozatai. Az állami szerepvállalás hátán való túlélés viszont azt sejteti, hogy a startup-szcéna piaci szempontjai a jövőben alá fognak rendelődni a központi bürokrácia kényének és kedvének (és az aktuális politikai trendeknek). Ez még csak nem is hungaricum, úgy tűnik, 2020 után EU-s trend lesz.

Túlélés és alkalmazkodás

Sokan a mostani krízist a lehetőségek tárházának tekintik, mert innovációs aranykort hozhat, eljött a startupok „darwinizmusának” ideje. Az eddigi világot rengető ötletekről most derülhet ki, mennyire lesznek képesek majd alkalmazkodni a koronavírus utáni „szép új világhoz”, megtalálják-e benne helyüket és szerepüket. Ez elméletileg nem lehet(-ne) nagy kihívás egy startup számára, hiszen a folyamatos változás kényszere igazgat(na) egy ilyen vállalkozást. A kihívás most sokkal

extrém módon jelenik meg, túlélésük múlik rajta. Sok versenytárs végre kihullhat a magyar ökoszisztémából, és eddig sikertelennek ítélt (perifériára szorult és elhanyagolt) megoldás kaphat teret és nagy lehetőséget.

A startupokat most elsősorban likviditási nehézségek sújtják, különösen, ha éppen tőkebevonás előtt álltak, és a koronavírus ezt megghiúsította. Sokkal nehezebb lesz most, még a „második hullám előtt” és után is pénzhez jutni, mert a kockázati tőke-társaságok óvatosabban válogatnak, jobban megfontolják, hogy kinek adjanak egyáltalán. Sőt, érthetően a meglévő portfóliójukra koncentrálnak ezekben a kaotikus időkben, csak egyes, különösen ígéretes ötletek kapcsán fognak a tettek mezejére lépni: magassabbak lesznek az igényeik, csak biztosra mennek, kevésbé „hazardíroznak”. Mindez nem jelenti azt, hogy egy-egy izgalmas és jövőkutatók által is megtámogatott ötlet nem juthat majd befektetéshez, de magasabbra került a léc, kevesebben fognak startupperkedni a COVID-19 recesszió után jó ideig hazánkban.

Nem szabad arról sem elfeledkezni, hogy a koronavírus a piacot is teljesen a feje tetejére állította. Olyan, eddig rés piacra szorult szolgáltatások és tömegigényre számító termékek kerültek előtérbe, melyek eddig a perifériára szorultak (egészségügyi, fertőtlenítő robotikai és egyéb alkalmazások stb.), az eddig mindent taroló, sérthetetlenül biztos közösségi megoldások piaca megszűnt, és kétséges a feltámadásuk (Airbnb, Uber és Lime stb.)

Az állam kerülhet nyerő pozícióba

Minden válságnak, így a koronavírusnak is előbb vagy utóbb tisztító hatása lehet a startup-ökoszisztémára, egy átláthatóbb és rendezettebb piac kialakulását segítheti. Az eddig is erős állami jelenlét viszont komolyabb dominanciává erősödhet, de maga az ökoszisztéma is igényli a válsághelyzet megoldásában ezt az új szerepvállalást. Ez azt jelenti, hogy a központilag túlf finanszírozott helyzet végleg megmaradhat, minden előnyével és hátrányával. Megannyi életképtelen versenyző végleg kieshet, az utánpótlásuk el fog apadni az új COVID-19 utáni rendszerben: vége a potyautasként tengődő startupper cégecskének). Elvállik végre az ocsú a tiszta búzától, az új „status quo”-ban már csak azok lesznek képesek sikeresek maradni (és tudnak megkapaszkodni egyáltalán), akik a járvány ellenére mégis valahogy talpon maradtak.

Az állami tőkebefektetők domináns szerepe közép-európai és történelmi örökségünk is, sok elemző szerint most a pandémia (és a velejáró válság) közben pedig kifejezetten előnyös is, hogy a hazai kockázati tőke-alapok nagyobb része már nem piaci forrásokkal működik, a pénzek pont emiatt állnak még most is szabadon rendelkezésükre. A piaci alapok már az EU nyugati felén bevállalt befektetéseiket sem tudják folyósítani, vagyis ez a sokak számára fura állami „nyomulás” komoly felzárkózási hullámot is hozhat a magyar startup-ökoszisztéma számára, ha a korifeusai jól sáfárkodnak majd vele. Persze, ehhez is az kell, hogy az alapkezelők ne csak a saját istállójukba tartozó cégeket, hanem a teljes magyar közösséget felkarolják. Pont azokat lehet most kiemelni, akik likviditási nehézségekkel küzdenek, de „termékük” piacképes.

Tölgyes László

Mentőcsomag-ötletek és virtuális piactér

Hazai startup-mentőcsomagként a Budapesti Kereskedelmi és Iparkamara (BKIK) egy nemzeti Kockázati Tőke-társaság felállítását javasolta válságkezelési csomagjában, ez az új tőkealapot a Nemzeti Válságkezelő Holding leányvállalataként hoznák létre. Elsősorban a felvásárlásokra és az összeolvadásokra és nem a „gazella” cégekre fókuszálna az új trendek szerint.

Nem pihent a Hiventures Kockázati Tőkealap-kezelő sem, ők már április végén a tettek mezejére léptek, és bejelentették a koronavírus-válság miatti, magyar startupoknak szóló, 30 milliárdos keretösszegű mentőprogramjukat. Elindult júniustól az első magyar virtuális startup-piactér is, az EMVITIS. Itt egy virtuális pitching keretében mutathatják be ötleteiket a startupok a befektetőknek és tőkealap-kezelőknek. Jelzi a kezdeményezés létjogosultságát, hogy már egy hónap alatt 2 milliárd forintnyi befektetés érkezett, és 15 ötletet már előzetesen értékelve minősítettek is.